

# Arbetsmarknadsutsikterna

## VÅREN 2018 DALARNAS LÄN

### En sammanfattning av prognosen för arbetsmarknaden



#### Konjunkturen nu och framöver

Konjunkturen är svårbedömd i vår. Å ena sidan tuffar världshandeln på med oförändrad kraft och tillväxten är den mest sammanhållna på många år. Å andra sidan anas en inbromsning i konjunkturen som kan spädas på oväntat snabbt av nya tullar och hotet om handelskrig. De amerikanska ståltullarna försvårar exporten för Dalarnas industri, speciellt om det leder till priskrig även i Europa. Nya tullar på svenska fordon som exporteras till USA vore ännu allvarligare.

Företagen i Dalarnas län är hur som helst mycket positiva när det gäller efterfrågan på sina varor och tjänster. Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator för näringslivet, som baserar sig på vårens undersökning, slår i taket för en mycket starkare tillväxt än normalt. Kapacitetsbrister och en underliggande oro kan dock snabbt påskynda den avmattning i konjunkturen som oundvikligen väntar runt hörnet. Frågan är om den kommer i år, nästa år eller året därpå.

#### Prognos över sysselsättning och arbetslöshet

Om vi utgår från scenario nummer ett, att ingen större ekonomisk kris drabbar exporten, kommer sysselsättningen att öka så smått även 2018 och 2019. Volymen blir ganska anspråklös, eftersom en stor del av länets lediga arbetskraftskapacitet togs i anspråk 2016 och 2017, men ambitionerna hos många företag är ändå att öka personalstyrkan. Detta behövs, inte minst för att lätta på utnyttjandet av den befinliga personalen, där företagen i Dalarnas län ligger i topp i riket. Samtidigt behövs minst den dubbla volymen av beräknade nyanställningar för att ersätta dem som går i pension i år och nästa år. Bristyrkesproblematiken kommer att fortsätta på hög nivå.

Arbetslösheten som tog ett rejält skutt nedåt under hösten 2017 minskar under prognosperioden, framför allt beroende på en låg inströmning av nya arbetslösa, men också på grund av den stora efterfrågan på arbetskraft som kommer att kvarstå. Arbetslösheten är mycket låg bland inrikes födda och kommer också att fortsätta minska bland utrikes födda.

#### Arbetslöshetens sammansättning

En stor majoritet av de arbetslösa i Dalarnas län våren 2018 ingår i någon av de grupper som har en utsatt ställning på arbetsmarknaden, utomeuropeiskt födda, personer med kort utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och äldre med ensidig arbetslivserfarenhet. Denna grupp utgör 77 procent av alla arbetslösa, men både antal och andel har minskat sedan hösten 2017. I slutet av april fanns nästan 1 000 färre i utsatta grupper än i juli för ett år sedan. De arbetslösa som inte tillhör någon av grupperna minskade med 120 personer under samma tid.

## Utmaningar på länet arbetsmarknad

Dalarnas län har haft och har fortfarande ett stort behov av att fylla på arbetskraft utifrån. Den demografiska situationen medför att inrikes födda i arbetsför ålder minskar för varje år. Det råder i princip full sysselsättning bland inrikes födda och arbetslösheten är mycket låg i den gruppen.

Sedan januari 2016 har drygt 5 500 utomeuropeiskt födda personer anmält sig som arbetssökande i Dalarnas län, utöver de 4 000 som var inskrivna arbetslösa från tidigare år. Omsättningen till arbete har varit stor, framför allt bland personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning. I slutet av april 2018 fanns omkring 4 600 utomeuropeiskt födda kvar i arbetslöshet. 2 700 av dessa har enbart förgymnasial utbildning.

Fullföljt gymnasium i kombination med kunskaper i svenska är grundförutsättningarna för att komma in på den svenska arbetsmarknaden. För dem som saknar det steget behövs nu utbildningsinsatser, förhoppningsvis mot de yrken där bristen är som störst. I dagsläget är det lätt att vägleda, det är nämligen brist på sökande i mer än hälften av de mest förekommande jobben i Dalarnas län.

I och med utbildningspliktens införande bör det bli lättare att matcha sökande mot utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet. Utmaningen för länets del består i att erbjuda utbildningsplatser i så många olika bristyrken som möjligt. Detta ställer stora krav på kommunernas beredskap och bristen på lärare kan leda till en moment 22-situation.

För att matchningen till studier ska fungera behövs utbildningsplatser inom gymnasierna, vuxenutbildningen och folkhögskolorna. I nästa steg, matchningen till arbete, behövs en insikt hos arbetsgivare att de traditionella rekryteringsvägarna är mycket begränsade och att arbetskraftsreserven består av grupper som de kanske inte tidigare rekryterat ifrån. Det är samsyn och samarbete som gäller, och att våga pröva nya vägar.

**Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:  
[arbetsformedlingen.se/prognoser](https://arbetsformedlingen.se/prognoser)**